

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi! Amen.

Ten na trůnu říká: „Hle, všechno tvořím nové...“ Zj 21,5

Píseň 172 *Od věků Bůh*

Modlitba: Hospodine, Pane náš, pozval jsi nás k životu, a my ti za to děkujeme, dal jsi nám poslání a cíl, a my je ve víře přijímáme, odkrýváš naše nedostatky i úmyslné zrady, a my tě prosíme o odpuštění, podpíráš nás a povzbuzuješ, a my ti opět děkujeme. Pane, pojď s námi i dále, neopouštěj nás, dej nám víru, vytrvalost a naději. Amen

Čtení: Iz 58,1-11

Píseň 433 *Otče náš, milý Pane*

Text: L 6,20-26

Kázání: Běda vám? Co je to za řeč? Co je to za evangelium? Běda vám! Běda mi? Míří ta výhrůžka na mne? Jsem ten bohatý, sytý, vysmátý? Anebo - i kdybych to náhodou nebyl já – proč taková útočná slova? Běda vám!? Jako by se tu opět zvedala rozhořčená pěst dělnické třídy. Revoluční násilí není věcí minulosti. Děsím se toho. Podivná řeč od Ježíše. Sociální napětí vyhrocuje. Kde je jeho příslovečná smířlivost? Kde? Nikde! Není nic takového u Ježíše! - - On ke smíření směřuje, jde o naprosté a hluboké smíření člověka s Bohem i s druhým člověkem. Ano, ale tohle smíření je horizontem, k němuž vede cesta přes mnohé a těžké konflikty. Nemůžeme a nesmíme všechno překrýt svou smířlivostí, která může být uhýbáním, povrchností, neodpovědností. Nenuť do smíření ponižovaného! Tolikrát to církev dělala. Na straně mocných dusila oprávněný křik hladových. Bože, nedovol mi být rychle a snadno smířený tam, kde se děje nepravost... - - Chtěl jsem dát dnes zpívat píseň „Teď nelze zpívat o pokoji“ (EZ 475), ale její melodie se mi zdá poněkud budovatelská, tak jsem od toho upustil.

V našem současném světě se sociální rozdíly zvětšují. Propast mezi chudými a bohatými se prohlubuje. Co chvíli můžete slyšet, kolik nejbohatších jedinců vlastní majetek větší než zbývající miliardy obyvatel této planety. Nedávno jsem slyšel něco v tom smyslu, že deset nejbohatších mužů světa má víc než všechny africké ženy dohromady. Zajímavé. Kdo a jak to asi spočítal? A proč? Pomáhá nám to otevírat oči a vnímat rozměr a hloubku bídy? Od pondělního večera si v sobě nesu hluboký neklid. Při ekumenické bohoslužbě kázal Daniel Ženatý. Mluvil o Středozezemním moři. O moři, v jehož vodách se osvěžují ti, jimž jejich bohatství dovoluje takto relaxovat. A v týchž vodách tonou ti, kdo prchají z bídy a zoufalství. Tytéž vody. Není mi z toho dobře.

Běda vám bohatým, sytým a vysmátým. Běda těm, s nimiž nic nehne. Ale možná v tom Ježíšově běda není ani tolik kletba či výhrůžka, jako daleko víc bolest a soucit. Nejprve se totiž dívá na ty chudé, hladové a plačící. Na ně myslí. A pak se obrací na ty druhé. Ale není vůči nim naplněn záští a nenávisť.

Jsou dvě cesty, dva způsoby, jak reagujeme na sociální napětí. Jedna cesta je ona revoluční, násilná. Druhá je cesta, kterou volila už apoštolská církev a obdobně i jiná náboženská společenství. To je cesta dobrovolného sdílení bohatství, majetku. Rozdíl mezi kolchozem a kibucem byl právě v tom, že zatímco do kolchozu byl každý nucen odevzdat svůj majetek, do kibucu se vstupovalo dobrovolně (a míra komunismu, tedy vzájemného sdílení tam byla větší než v komunistickém družstvu). Dobrovolné sdílení bohatství, almužnu znají židé i muslimové. Pro muslimy je dokonce jedním z pilířů víry. A v apoštolské církvi kvetla. V Jakubově listu čteme: „Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by jim řekl: „Buďte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad,“ ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné?“ (Jk 2,15-16)

V jeruzalémském sboru tak vydatně pomáhali chudým, až zchudli všichni a ostatní sbory na ně konaly sbírky. A tak už ve druhém století se můžeme dočíst v křesťanském spise Didaché neboli Učení

dvanácti apoštolů, ať každý, kdo dává, uváží, komu a proč dává, a ten, kdo žádá almužnu, aniž to skutečně potřebuje, ať se bojí Božího soudu. Z čehož je vidět, jak se dobrovolné sdílení bohatství v apoštolské církve rozjelo skoro až nebezpečně. Naše církve se teď odhodlává k tomu, že přestane používat slovo „obětavost“ v souvislosti s financováním vlastního provozu. Protože si ho chce vyhradit pro pomoc, která směřuje ven. A docela zajímavé je, že Češi, tento ateistický národ, jsou ve srovnání s jinými Evropany velmi štedří, pokud jde o pomoc obětem humanitárních katastrof. (Ještě dnes můžeme přispět na pomoc uprchlíkům na řeckých ostrovech.)

Dobrovolné sdílení bohatství je dobré. Ale mně vrtá hlavou, co říká Ježíš v evangeliu podle Marka: „Chudé máte stále kolem sebe, a kdykoli chcete, můžete jim činit dobře; mne však nemáte stále.“ (Mk 14,7) (?) Jako by ta pomoc chudým nebyla vším, jako bychom u ní neměli skončit. Spojilo se mi to s jinou informací kolem křiklavých sociálních rozdílů: někteří z těch nemnoha nejbohatších volají po změně toho systému, jak peníze tečou a kde se hromadí. Opravdu. Strašně zvláštní. Jsou to lidé, kteří dávají velké peníze na charitu. Ale přitom si uvědomují, že je stejně něco divné. Připadá mi to, jako kdyby člověk stál před nějakým automatem, který mu má vrátit drobné, ale z něho se peníze pořád sypou. Chvilku máte radost, ale časem je vám to divné. A někomu opravdu nepříjemné. Někteří z těch nejbohatších mají pocit, že by se měly změnit ty penězovody nebo co. A pro nás, kdo v té pozici nejsme, je překvapivé, že to zřejmě ani oni nemohou zařídít.

Ježíš řekne: chudé tady máte vždycky, ale mne nemáte. Co znamená, že ho máme? Že je tady? Co Ježíš představuje, co ztělesňuje, co s ním do světa, mezi nás přichází? Co chybí, když není přítomen? Jak letos čteme pomalu a důkladně Lukášovo evangelium, mám z toho dojem, že tohle evangelium má v sobě pohyb. Pohyb Božího království. Ježíš ztělesňuje tento pohyb, tuhle změnu. Současná církev se možná leckdy jeví jako ženijní jednotka – hloubí zákopy, kde chce hájit poslední baštu křesťanství. Případně křesťanských hodnot nebo křesťanské Evropy. Ale je třeba se podívat pozorněji, co se tím myslí. Co má být tím pevným jádrem. Zda spíše nejsme v nějakém sebezáchovném strachu semknutí, uzavření. Ježíš je pohyb Božího království. Dynamika proti bezvýchodnosti statu quo. Ve kterém možná vězí chudý a hladový stejně jako bohatý a sytý. Prosba „buď vůle tvá“ není smířením s bídou světa, ale vírou v tuhle Boží dynamiku. A církve ať štedře dává, ale spolu s tím daleko víc ať se nechává strhnout touto Ježíšovou silou. Ať je živým společenstvím, které překračuje svoje hranice. Víra je víc než konfese. Možná je ta naděje v tom, že si lidé přes propast sociálních i jiných rozdílů nebudou jen posílat peníze, ale setkají se tvář v tvář. Boží království je v napětí se světem, jaký je, a proto přináší nejistotu a probouzí odpor, konflikt. Tak tomu bylo s proroky i s Kristovými následovníky. A přece – v té své jinakosti byli a jsou svědky naděje. A smíření. Amen.

Píseň 477 *Snažujme se ve všem*

Ohlášky, sbírka

Píseň (Svítá) 21 *Buď vůle tvá*

Přímluvná modlitba + Otče náš

Poslání: „Buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám.“ Ef 4,32

Požehnání

Píseň 485 *Král věčný nás požehnej*